

II НАСЕЛЕНИЕ

До 1956 г. включително, данните за състоянието на населението, разпределено в градовете и селата, се отнасят за наличното население, а от 1965 г. — за постоянното население и са резултат от редовни преброявания и съответни изчисления, извършени от Държавното управление за информация.

Населението е разделено на градско и селско според вида на населените места в момента на всяко преброяване.

Средногодишният прираст в ‰ от едно преброяване до друго в таблица 2 е изчислен по формулата:

$$100 \left(\sqrt[n]{\frac{S_1}{S_0}} - 1 \right), \text{ където } S_0 \text{ означава броя на населението в началото, } S_1 \text{ — в края на съответния период, а } n \text{ означава числото на годините от едно преброяване до друго.}$$

За периодите 1911—1920, 1935—1946 и 1888—1965 г. не е изчислен средногодишният прираст, понеже територията на България през тези периоди се е променяла.

Данните за годините между преброяванията до 1946 г. в таблица 3 са изчислени по формулата за нарастване на населението, а за годините между преброяванията 1946 — 1956 г. — чрез естествения и механичния прираст на населението, коригирани с поправъчен коефициент, като за целта е приложена следната формула:

$$S_t = S_0 + D_0 + \frac{(S_1 - S_0) - D_0}{T}, \text{ където } S_t \text{ означава броя на населението към определената дата след годината на първото преброяване; } D_0 \text{ означава изчисленото нарастване на населението чрез естествения и механичния прираст към годината } t; (S_1 - S_0) \text{ означава прираста на населението между двете преброявания, получен като разлика от преброеното население при двете преброявания; } D_0 \text{ означава прироста на населението между двете преброявания, изчислен чрез естественото нарастване и механичното му нарастване; } T \text{ означава броя на годините между двете преброявания.}$$

Поправъчният коефициент е приложен само за естественото нарастване, като миграцията ежегодно е отразявана в броя на населението така, както е регистрирана.

За годините между преброяванията 1956 — 1965 г. не е извършена корекция на населението, тъй като при отделните преброявания са били възприети две различни категории население — налично и постоянно.

Броят на населението към средата на годината представлява средна аритметична от населението в началото и края на годината.

Данните за движението на населението са резултат от редовните наблюдения, извършвани от Държавното управление за информация.

Като критерий за разпределението на демографските процеси на градски и селски се приема административното разделение на населените места на градове и села.

Всички събития (раждания, умирация, бракове и бракоразводи), станали с лица, чието постоянно местоживее е населено място, признато за град, се отнасят към „градски събития“, независимо от това, къде е станало събитието, дали в град или в село. И обратно,

всички събития, станали с лица, чието постоянно местоживее е село, се отнасят към „селски събития“, независимо от това, къде е станало събитието, дали в град или село.

Демографските събития след 1. XII. 1965 г. са отнесени по постоянното местоживее на лицата, с които са станали, а преди тази дата са отнасяни към постоянното местожителство на лицата.

Естественият прираст на населението представлява разликата между броя на живородените и броя на умрелите.

В показателя „Раждания“ е включен броят на живородените и мъртвородените деца, а не случаите на раждания, които могат да бъдат с едно, две или повече деца.

За мъртвородено дете се счита плод, непоказал признаци на живот, при който продължителността на бременността е траяла не по-малко от 28 седмици.

Коефициентът на раждаемостта представлява броя на живородените деца на 1000 души от населението. Изчислен е, като броят на живородените деца през годината е отнесен към средногодишния брой на населението през същата година.

Коефициентът на смъртността, това е броят на умрелите лица на 1000 души от населението. Броят на умрелите лица през годината е отнесен към средногодишния брой на населението през същата година.

Коефициентът на естествения прираст означава броя на нарастването на населението на 1000 души. Превесът на живородените над умрелите през годината е отнесен към средногодишния брой на населението през същата година.

Коефициентът на детската смъртност представлява броя на умрелите деца на възраст 0 — 1 година на 1000 живородени деца. Броят на умрелите деца на възраст до 1 година през годината е отнесен към броя на живородените през същата година.

Коефициентът на брачността означава броя на сключените бракове на 1000 души от населението. Броят на сключените бракове през годината е отнесен към средногодишния брой на населението през същата година.

Коефициентът на разводите представлява броя на разводите на 10 000 души от населението. Броят на разводите е отнесен към средногодишния брой на населението.

Коефициентите за естественото движение на населението от 1965 до 1970 г. включително са изчислени чрез окончателните абсолютни данни за живородените, умрелите, браковете и бракоразводите и окончателните данни за средногодишното население.

При ражданията по възраст на майките във възрастовата група от 15—19 години са включени раждания на майки под 15 години.

Механичното нарастване общо за страната представлява разликата между броя на имигрантите и броя на емигрантите, а в териториален разрез — между броя на заселените и изселените лица в (от) даденото териториално отграничение. След 1. XII. 1965 г. вътрешната миграция е отнесена по постоянното местоживее на заселващите и изселващите се лица.

Данните за умирацията на населението през 1968 г. по причини и възраст са разработени по списък „В“ на Международната класификация на болестите, травмите и причините на смъртта — VIII ревизия от 1965 г. на Световната здравна организация при ООН.

Данните за селищата от градски тип са включени в данните за градовете.